

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย
กับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป
(European Free Trade Association : EFTA)

อ.พ. ๓/๒๕๕๖ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญทั่วไป

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่
www.parliament.go.th/library

ร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย
กับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป
(European Free Trade Association : EFTA)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัดเพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association : EFTA) โดยรวบรวมข้อมูลสถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจาก สื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกวุฒิสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใด ในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มา กำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ - ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทสรุปสำหรับสมาชิกรัฐสภา

ร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป เป็นการจัดทำความตกลงการค้าเสรีเพื่อรักษาโอกาสทางการแข่งขันของไทยในตลาดสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป ไม่ให้เสียเปรียบประเทศอื่นที่ได้ทำการค้ากับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป และเป็นการขยายโอกาสทางการค้าในการส่งออกสินค้าและบริการของไทย รวมทั้งเป็นการเพิ่มโอกาสในการลงทุนดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในกลุ่มประเทศสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป และเพื่อให้ผู้บริโภคของไทยได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น ในขณะเดียวกันก็จะเป็นการรักษาและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยโดยใช้ไทยเป็นฐานการผลิต ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันมากยิ่งขึ้น โดยที่กรอบเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปใช้ในการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงในครั้งนี้ จะครอบคลุมถึงความตกลงด้านการค้าสินค้าและบริการ การลงทุนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน ซึ่งการเจรจาอาจจะแยกเจรจาเป็นรายฉบับ ทั้งนี้สาระสำคัญของกรอบการเจรจาจะครอบคลุมประเด็น ๑๗ ประเด็น (ดังรายละเอียดภายในร่างกรอบเจรจา)

สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นประเทศขนาดเล็ก ๔ ประเทศแต่มีความมั่งคั่งสูง ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ และลิกเตนสไตน์ มีประชากรรวม ๑๒.๓ ล้านคน รายได้ต่อหัวเฉลี่ยประมาณ ๗๒,๙๘๕ เหรียญสหรัฐฯ/ปี นับว่าสูงเป็นอันดับต้นๆของโลก ในมิติด้านการค้า ในปี ๒๕๕๕ สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ ๑๐ และเป็นตลาดส่งออกและนำเข้าอันดับ ๘ ของไทย มีมูลค่าการค้าสูงกว่า ๑.๓ หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ ๒.๘ ของมูลค่าการค้ารวมของประเทศไทย ด้านการลงทุน สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปเป็นผู้ลงทุนในไทย อันดับ ๖ มีมูลค่าการลงทุน ๒,๙๓๖.๖๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งหากประเทศไทยไม่ทำความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปแล้ว เมื่อมีการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(AEC)ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อาจทำให้ไทยต้องเสียโอกาสด้านการเป็นศูนย์กลางในภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญในอาเซียน เพราะขณะนี้ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนต่างก็ใช้กลยุทธ์ในการดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม ต่างก็กำลังอยู่ระหว่างทำการเจรจการค้าเสรีกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป และที่สำคัญสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปยังเป็นกลุ่มประเทศที่ให้สิทธิพิเศษทางศุลกากร(GSP)แก่ประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งประเทศไทยด้วยซึ่งเป็นสิทธิชั่วคราวไม่แน่นอน แต่ถ้าได้ทำข้อตกลงการค้าเสรีกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปไว้ สินค้าส่งออกของไทยเกือบทั้งหมดจะได้รับการยกเว้นหรือลดภาษีนำเข้า ซึ่งจะเป็นการทดแทนการได้สิทธิพิเศษทางศุลกากร(GSP)ที่อาจจะถูกยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในอนาคต แต่จากศึกษาผลกระทบการทำข้อตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปในครั้งนี้ ประเทศไทยอาจจะได้รับผลกระทบคือ ทำให้รัฐขาดรายได้จากการที่ต้องลดหรือยกเลิกการจัดเก็บภาษีศุลกากร และอาจจะขาดดุลการค้ากับกลุ่มประเทศสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปในระยะสั้น เพราะการลดหรือยกเลิกภาษีนำเข้าทำให้มีการนำเข้าสินค้าจากกลุ่มประเทศนี้เพิ่มขึ้น และสินค้าไทยที่อาจจะได้รับผลกระทบโดยตรง คือ สินค้าประมง ผลิตภัณฑ์ยา ส่วนภาคบริการที่อาจได้รับผลกระทบมากคือ กิจกรรมโทรคมนาคมและการสื่อสาร ธุรกิจการเงินการธนาคาร การประกันภัย และการขนส่ง ซึ่งจะต้องมีการดูแลเยียวยาผู้ประกอบการของไทยที่ได้รับผลกระทบในครั้งนี้ด้วย

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้สนใจ	ก
๑. สารบัญร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association : EFTA) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
๒. กรอบเจรจาในแต่ละประเด็น	๖
๓. ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (Thai-The European Free Trade Association : EFTA)	๑๑
๔. สรุปรายงานผลการวิเคราะห์และประเมินผลประโยชน์และผลกระทบที่ไทยจะได้รับจากการจัดทำ FTA ไทย-EFTA	๑๔
๕. โครงการศึกษาวิจัยแนวทาง และผลกระทบของการจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทยกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป	๒๐

ผู้รับผิดชอบ

นางพรพิศ เพชรเจริญ

นายสมบัติ ทวีศิลป์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายภูมิพิชญ์ ยาสีหิ

นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์

นางสาวดาวรัตน์ สมจิตร

นางสาวสุนันท์ เจสละ

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นิติกรชำนาญการ

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ตุลาคม ๒๕๕๖

สาระสำคัญร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสมาคมการค้าเสรี
แห่งยุโรป (European Free Trade Association : EFTA)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๑. ภูมิหลัง

๑.๑ ไทยและสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association: EFTA) ซึ่งประกอบด้วย สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ และลิกเตนสไตน์ ได้ประกาศเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างกันเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๔๗ โดยได้มีการเจรจามาแล้ว ๒ รอบ คือเดือนตุลาคม ๒๕๔๘ ณ จังหวัดภูเก็ต และเดือนมกราคม ๒๕๔๙ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยการเจรจาครอบคลุมในทุกเรื่อง อาทิ การเปิดตลาดสินค้า การค้าบริการ การลงทุน ทรัพย์สินทางปัญญา ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทยเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๔๙ ทำให้การเจรจาหยุดชะงักลง

๑.๒ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้หารือกับนายกรัฐมนตรีราชอาณาจักรนอร์เวย์ (นายเจนส์ สโตลเตนเบิร์ก) ในช่วงการประชุมผู้นำเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ ๔ (ASEM ๔) ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่จะให้มีการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับ EFTA ต่อไป

๑.๓ มาตรา ๑๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดเงื่อนไขการทำความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุนหรืองบประมาณของประเทศ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ดังนั้น หากไทยจะเจรจาความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป จึงจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบกรอบการเจรจาแบบทวิภาคีจากรัฐสภาก่อน

๒. การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

๒.๑ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ - เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖ กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการจัดประชุมหารือและรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ เกษตรกร และประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง พร้อมเผยแพร่ให้ทุกภาคส่วนรับทราบข้อมูลความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเจรจา และผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดสัมมนาและเวทีสาธารณะทั่วทุกภาคของประเทศ รวมทั้งสิ้นกว่า ๑๕ ครั้ง มีผู้แทนจากหน่วยงาน/องค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้าร่วมกว่า ๑,๕๐๐ คน ดังนี้

(๑) การสัมมนา "FTA ไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (เอฟตา) เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์

(๒) การสัมมนา "เตรียมพร้อม รองรับ ปรับตัว FTA ไทย-EU และ ไทย-EFTA" เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ณ โรงแรมอิมพีเรียล ควีนส์ปาร์ค กรุงเทพฯ

(๓) การจัดรับฟังความคิดเห็นในลักษณะ Focus group จำนวน ๗ กลุ่มสินค้าและบริการ

ประกอบด้วย ๑) กลุ่มสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ และเหล็ก ๒) กลุ่มสินค้าแฟชั่น (สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม) อัญมณีและเครื่องประดับ รองเท้าและเครื่องหนัง ๓) กลุ่มสินค้ายา ๔) กลุ่มบริการสาขาการเงิน ธนาคาร ท่องเที่ยว โรงแรม และแอนิเมชัน ๕) กลุ่มสินค้าเกษตรและอาหาร ๖) กลุ่มสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ ๗) กลุ่มสิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองพันธุ์พืช ในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๕ ที่กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

(๔) การสัมมนารับฟังความคิดเห็นที่สาธารณะ “FTA ไทย-EFTA: โอกาสและความท้าทาย” ๔ ครั้ง ที่จังหวัดขอนแก่น เชียงใหม่ สงขลา และกรุงเทพฯ ในช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม ๒๕๕๖

(๕) การจัดรับฟังความคิดเห็นในลักษณะ Focus group กลุ่มสินค้าประมง เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ที่กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

(๖) การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ณ กระทรวงพาณิชย์

๒.๒ ผลจากการรับฟังความคิดเห็นที่ผ่านมา ในภาพรวม สรุปว่าการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปจะเป็นประโยชน์ต่อการค้าการลงทุนของไทย แต่ก็ควรเจรจาอย่างรอบคอบ รวมทั้งระมัดระวังผลกระทบทางลบ โดยเฉพาะต่อภาคสินค้าประมง และทรัพย์สินทางปัญญาในประเด็นสินค้ายา

๓. ความจำเป็นในการจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป

๑) ดึงดูดการลงทุนและใช้ประโยชน์จาก AEC : การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน รวมทั้งทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และการลงทุนอย่างเสรีมากขึ้น จึงดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติย้ายฐานการลงทุนมาในอาเซียนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลงทุนเพื่อผลิตสินค้าและส่งออกไปทั่วโลก ขณะนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนต่างใช้กลยุทธ์เพื่อดึงดูดการลงทุนต่างประเทศ โดยการทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ รวมทั้งสหภาพยุโรป และสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป คือ สิงคโปร์ รวมถึงอินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม หากไทยไม่มีการดำเนินการเช่นเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของไทย ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการย้ายฐานการลงทุนของต่างประเทศไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ทำให้ไทยสูญเสียโอกาสในการเป็นศูนย์กลาง (Hub หรือ Gateway) ในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ อาทิเช่น อุตสาหกรรมอาหาร สินค้าและบริการในอุตสาหกรรมการสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น โดยผลกระทบต่อเนื่องจากการย้ายฐานการผลิตและการลงทุนต่างชาติ คือ การไม่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเนื่องไปยังการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ทั้งนี้ ประเทศสมาชิก EFTA เป็นผู้ลงทุนอันดับ ๔ ของโลก ส่วนใหญ่จะลงทุนในภูมิภาคยุโรป และได้ขยายการลงทุนมายังภูมิภาคเอเชีย โดยในปี ๒๕๕๕ EFTA เป็นผู้ลงทุนอันดับ ๖ ในไทย การลงทุนโดยตรงจาก EFTA ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีมูลค่าเท่ากับ ๒,๙๓๖ ล้านดอลลาร์ การลงทุนในไทยส่วนใหญ่เป็น

อุตสาหกรรมเบาและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การผลิตชิ้นส่วน/อุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ การผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทินร่างกาย (Hair care & Skin care Products) การผลิตเครื่องดื่มจากพืช ผัก ผลไม้ การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ รวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ (Steel Tire Cord) และเครื่องจักรการผลิต Non-dairy creamer และการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะ

๒) รักษาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน : สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปมีประชากรประมาณ ๑๒ ล้านคน รายได้ต่อหัวเฉลี่ยประมาณ ๗๒,๙๘๕ ดอลลาร์สหรัฐ/ปี นับว่าเป็นอันดับต้นๆ ของโลก ในปี ๒๕๕๕ สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปเป็นกลุ่มประเทศผู้ค้าสินค้า (merchandise trade) สำคัญของโลกลำดับ ๑๑ มูลค่าประมาณ ๗๐๓ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ มีสัดส่วนร้อยละ ๑.๙ ของมูลค่าการค้าสินค้าของโลก และเป็นลำดับที่ ๗ ของผู้ค้าสินค้าบริการ (Commercial service) สำคัญของโลก มูลค่าประมาณ ๒๓๓ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ มีสัดส่วนร้อยละ ๒.๘ ของมูลค่าการค้าสินค้าบริการของโลก ซึ่งการจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปซึ่งจะเป็นความตกลงฉบับที่ ๒ ที่ไทยเจรจากับประเทศในยุโรป จะรักษาโอกาสทางการแข่งขันของสินค้าและบริการของไทยในตลาดสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปไม่ให้สูญเสียแก่ประเทศคู่แข่งที่มีความตกลงการค้าเสรีกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปอยู่ ซึ่งปัจจุบันครอบคลุม ๓๖ ประเทศทั่วโลก ไม่รวมสหภาพยุโรป รวมทั้งขยายโอกาสทางการตลาดเพิ่มเติมในการส่งออกสินค้าและบริการของไทย และโอกาสในการลงทุนดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป นอกจากนี้ การที่ประเทศเหล่านี้มีความก้าวหน้าของมาตรฐานสินค้าและเทคโนโลยี ผู้บริโภคของไทยได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างชาติ ในภาคการผลิตและบริการ ซึ่งจะทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาขีดความสามารถของไทย

๓) ลดความเสี่ยงของการตัดสิทธิ GSP : สมาชิกสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป ๒ ประเทศ ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ และนอร์เวย์ ซึ่งเป็นคู่ค้าสำคัญของไทยในสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป เป็นประเทศผู้ให้สิทธิพิเศษทางศุลกากร (Generalized System of Preference: GSP) แก่ไทยและประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ มาตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ สินค้าของไทยที่ใช้สิทธิ GSP ของนอร์เวย์ ได้แก่ อาหาร และอาหารแปรรูป ผักและผลไม้แปรรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป ข้าวโพด อาหารสัตว์ เป็นต้น และสินค้าของไทยที่ใช้สิทธิ GSP ของสวิตเซอร์แลนด์ ได้แก่ อาหารแปรรูปจากเนื้อสัตว์ อาหารทะเลแปรรูป เครื่องสำอางค์ สี/เคมีภัณฑ์ ไม้และผลิตภัณฑ์ ผักและผลไม้แปรรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่งมีความตกลงการค้าเสรีกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปจะทำให้สินค้าส่งออกของไทยทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเป็นการถาวร ทดแทนการได้รับสิทธิพิเศษ GSP ซึ่งเป็นการให้สิทธิชั่วคราวเท่านั้น โดยในปี ๒๕๕๕ ไทยได้รับสิทธิ GSP จากสวิตเซอร์แลนด์ และนอร์เวย์ เป็นมูลค่า ๓๐๙.๒๖ และ ๙๑.๖๑ ล้านเหรียญสหรัฐ (ตามลำดับ) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๓.๙๖ และ ๑๙.๒๘ ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดตามลำดับ สัดส่วนการใช้สิทธิ GSP นั้นสูงถึงร้อยละ ๔๓.๓๓ และ ๖๗.๑๗ สำหรับมูลค่าการส่งออกของไทยไปสวิตเซอร์แลนด์และนอร์เวย์ที่ได้รับสิทธิ GSP

๔. กรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป

๔.๑ ร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป จะนำไปสู่การจัดทำความตกลงการค้าเสรีเพื่อรักษาโอกาสทางการแข่งขันของไทยในตลาดสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป ไม่ให้สูญเสียต่อประเทศอื่นที่ได้รับสิทธิพิเศษจากสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป และขยายโอกาสทางการตลาดเพิ่มเติมในการส่งออกสินค้าและบริการของไทย รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการลงทุนดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป เพื่อให้ผู้บริโภคของไทยได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ในขณะที่เดียวกันก็จะเป็นการรักษาและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในภาคการผลิต และภาคบริการ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันของไทย โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาตามหลักการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน มีภูมิคุ้มกัน และความพร้อมของกฎหมายภายในประเทศ รวมทั้งให้มีระยะเวลาในการปรับตัวและมีมาตรการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒ เป้าหมายการเจรจา ได้แก่

- ๑) เจรจาให้ได้ประโยชน์ในภาพรวมสูงสุดกับประเทศ และนำมาซึ่งการพัฒนาศักยภาพและความสามารถทางการแข่งขันของไทยในระยะยาว
- ๒) ให้ได้รับความร่วมมือในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหาร พลังงาน สิ่งแวดล้อม แรงงาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมของไทย

๔.๓ กรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปจะใช้ในการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป ซึ่งครอบคลุมถึงความตกลงด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ซึ่งการเจรจาอาจเจรจาแยกเป็นรายฉบับ รวมทั้งภาคผนวกและเอกสารแนบท้าย ที่จะมีการเจรจาเพิ่มเติมในภายหลัง ทั้งนี้ สาระสำคัญของกรอบการเจรจาจะครอบคลุม ๑๗ ประเด็น ได้แก่

- (๑) การค้าสินค้า
- (๒) พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า
- (๓) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า
- (๔) มาตรการเยียวยาทางการค้า
- (๕) มาตรการปกป้องด้านดุลการชำระเงิน
- (๖) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช
- (๗) อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า
- (๘) การค้าบริการ
- (๙) การลงทุน
- (๑๐) การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ
- (๑๑) ทรัพย์สินทางปัญญา

- (๑๒) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ
 - (๑๓) ความโปร่งใส
 - (๑๔) การแข่งขัน
 - (๑๕) การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน
 - (๑๖) ความร่วมมือ
 - (๑๗) เรื่องอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยในภาพรวม
-

กรอบเจรจาในแต่ละประเด็น*

กรอบการเจรจาในแต่ละประเด็น

รัฐบาลได้วางกรอบการเจรจาในแต่ละประเด็น ดังนี้

๑. การค้าสินค้า

- ๑.๑ ให้มีการลดหรือยกเลิกอากรศุลกากร ค่าธรรมเนียมอื่นใดที่เรียกเก็บจากสินค้านำเข้า โดยให้ครอบคลุมการค้าระหว่างกันให้มากที่สุด
- ๑.๒ เน้นให้ลดภาษีในสินค้าที่ไทยมีศักยภาพส่งออก โดยให้มีความสมดุลระหว่างสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม
- ๑.๓ ให้มีการลดหรือเลิกมาตรการและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีให้มากที่สุด
- ๑.๔ ให้มีระยะเวลาในการปรับตัวที่เหมาะสมแก่สินค้าที่มีความอ่อนไหว รวมทั้งมาตรการอื่นๆ เพื่อลดผลกระทบจากการลดภาษี
- ๑.๕ ให้ใช้พิกัดศุลกากรตามมาตรฐานระหว่างประเทศตามที่คู่ภาคีตกลงกันหรือตามมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศที่คู่ภาคีเป็นสมาชิกอยู่ และหากมีการปรับแก้ไขพิกัดศุลกากรตามมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อมูลพันธของประเทศไทย ก็สามารถกระทำได้ หากการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่กระทบต่อผลประโยชน์ในภาพรวมของประเทศไทยตามข้อมูลพันธที่มีอยู่เดิม

๒. พิจารณาศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า

- ๒.๑ ให้มีความร่วมมือในด้านพินิจการศุลกากร เพื่อลด/ขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน และไม่สร้างภาระต้นทุนที่ไม่เหมาะสม
- ๒.๒ ให้มีความร่วมมือเพื่อเพิ่มการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างไทยและสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป

๓. กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

- ๓.๑ กำหนดกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าให้สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตให้มากที่สุด
- ๓.๒ กำหนดกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีการบังคับใช้อย่างโปร่งใส และเท่าเทียมกัน และลดความเป็นอุปสรรคทางการค้าของสินค้าไทยมากที่สุด
- ๓.๓ ร่วมมือจัดทำและ/หรือปรับปรุงระเบียบปฏิบัติในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ไม่สร้างภาระต้นทุนที่ไม่เหมาะสม และอำนวยความสะดวกทางการค้าให้มีประสิทธิภาพ
- ๓.๔ ให้ใช้พิกัดศุลกากรตามมาตรฐานระหว่างประเทศตามที่คู่ภาคีตกลงกันหรือตาม

*ที่มา:กระทรวงพาณิชย์

มาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศที่คู่ภาคีเป็นสมาชิกอยู่ และหากมีการปรับแก้ไขที่กีดตูลการตาม มาตรฐานดังกล่าว ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อมูลพื้นฐานของประเทศไทย ก็สามารถทำได้ หากการ เปลี่ยนแปลงนั้น ไม่กระทบต่อผลประโยชน์ในภาพรวมของประเทศไทยตามข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่เดิม

๔. มาตรการเยียวยาทางการค้า

๔.๑ มาตรการปกป้อง

- ให้มีมาตรการปกป้องสองฝ่าย ระหว่างไทยและสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปเพื่อ ปกป้องและ/หรือเยียวยาภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ได้รับผลกระทบอย่างร้ายแรงจากการ ทะลักเข้าสู่ตลาดของสินค้านำเข้า ภายหลังจากที่ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสมาคมการค้าเสรีแห่ง ยุโรปมีผลบังคับใช้

๔.๒ มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน

- ให้มีแนวทางการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและมาตรการตอบโต้การ อุดหนุนที่สอดคล้องกับหลักการของความตกลงขององค์การการค้าโลก
- ผลักดันให้มีการบรรจุประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายมีแนวทางร่วมกันในการ เจริญรอบโดฮา

๕. มาตรการปกป้องด้านดุลการชำระเงิน

ให้มีมาตรการปกป้องกรณีที่เกิดปัญหาด้านดุลการชำระเงิน

๖. มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

๖.๑ เน้นย้ำให้การใช้มาตรการสุขอนามัยใช้ได้เฉพาะมาตรการที่สอดคล้องตาม ความตกลงขององค์การการค้าโลก

๖.๒ จัดตั้งกลไกการหารือ รวมทั้งระบุนหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดต่อระหว่างกัน เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้มาตรการสุขอนามัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า

๗.๑ เน้นย้ำให้การใช้มาตรการด้านอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าใช้ได้เฉพาะมาตรการ ที่สอดคล้องตามความตกลงขององค์การการค้าโลก

๗.๒ จัดตั้งกลไกการหารือ รวมทั้งระบุนหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดต่อระหว่างกัน เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้มาตรการกีดกันทางเทคนิคได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

๘. การค้าบริการ

๘.๑ เปิดเสรีภาคบริการอย่างค่อยเป็นค่อยไป

๘.๒ ให้เปิดเสรีบริการในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ และมีความพร้อม รวมถึงให้มีการอำนวยความสะดวกให้ผู้บริหารและบุคลากรที่มีฝีมือทุกระดับของไทยสามารถเข้าไปทำงานในสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปได้

๘.๓ เปิดตลาดการค้าบริการของไทยในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

๘.๔ ให้ความสำคัญของการจัดการในการใช้มาตรการที่จำเป็น เช่น เพื่อรักษาเสถียรภาพทางระบบการเงิน การธนาคาร การเคลื่อนย้ายเงินทุน อัตราแลกเปลี่ยน และสิทธิในการใช้มาตรการเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อดุลการชำระเงิน เป็นต้น

๙. การลงทุน

๙.๑ ให้มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนครอบคลุมเรื่องการเปิดเสรีครอบคลุมธุรกิจที่นอกเหนือ จากภาคบริการ

๙.๒ ให้เปิดเสรีการลงทุนในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ และมีความพร้อม รวมถึงให้มีการอำนวยความสะดวกให้ผู้บริหารและบุคลากรที่มีฝีมือทุกระดับของไทยสามารถเข้าไปทำงานในสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรปได้

๙.๓ เปิดให้มีการลงทุนในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

๙.๔ ให้ลดมาตรการทางกฎหมายและทางการบริหารที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้มาตรการและการกำหนดเงื่อนไขด้านการลงทุนที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

๙.๕ เปิดโอกาสให้สามารถใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศเป็นทางเลือกหนึ่งในการระงับข้อพิพาท และผลักดันให้มีกลไกหรือเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการลงทุนเฉพาะเรื่อง

๙.๖ ให้ความสำคัญของการจัดการในการใช้มาตรการที่จำเป็น เช่น เพื่อรักษาเสถียรภาพทางระบบการเงิน การธนาคาร การเคลื่อนย้ายเงินทุน อัตราแลกเปลี่ยน และสิทธิในการใช้มาตรการเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อดุลการชำระเงิน เป็นต้น

๑๐. การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ

ให้จัดตั้งกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการใช้บังคับความตกลงโดยให้มีขั้นตอนและกลไกที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรมแก่รัฐภาคีคู่พิพาท โดยให้เป็นไปตามหลักการและกลไกการระงับข้อพิพาทที่ยอมรับโดยสากล

๑๑. ทรัพย์สินทางปัญญา

๑๑.๑ ให้ระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาสอดคล้องกับระดับการคุ้มครองตามความตกลงขององค์การการค้าโลกและ/หรือความตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี

๑๑.๒ ให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่สอดคล้องกับระดับการพัฒนาของประเทศ

๑๑.๓ ส่งเสริมการใช้ความยืดหยุ่น ข้อยกเว้น และข้อจำกัดในการคุ้มครองทรัพย์สินทาง

ปัญญาอย่างสมดุลระหว่างเจ้าของสิทธิ ผู้บริโภค และสาธารณชนโดยรวม รวมถึงเปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงยา
จำเป็นในราคาที่เหมาะสม และเป็นธรรม

๑๑.๔ ไม่ให้มีข้อจำกัดใดๆ ในการใช้ความยืดหยุ่นและข้อยกเว้นภายใต้ความตกลงว่า-
ด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาขององค์การการค้าโลก (TRIPS) และปฏิญญาโดฮาว่าด้วยความตกลง TRIPS
และสาธารณสุข รวมถึงมติของคณะมนตรีทั่วไปว่าด้วยการปฏิบัติตามย่อหน้าที่ ๖ ของปฏิญญา โดฮา เมื่อวันที่
๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๖ และพิธีสารแก้ไขความตกลง TRIPS เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

๑๑.๕ ร่วมมือกันในการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมการสร้างสรรค
การคุ้มครอง และการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี การคุ้มครองภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรชีวภาพของไทย

๑๒. การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ

๑๒.๑ ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการจัดซื้อโดยรัฐเกี่ยวกับโครงสร้างระบบบริหาร
จัดการภาครัฐ การงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑๒.๒ ส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในกระบวนการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง

๑๒.๓ ให้มีการเจรจาในประเด็นที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อไทย

๑๓. ความโปร่งใส

สนับสนุนให้มีกฎหมายและข้อบังคับภายในที่มีความโปร่งใส และมีกระบวนการในการ
เผยแพร่กฎหมายและข้อบังคับดังกล่าวให้แก่สาธารณชนและผู้ประกอบการ และจะต้องพยายามจัดให้มี
ระยะเวลาตามสมควรระหว่างเวลาที่ประกาศหรือเผยแพร่กฎหมายและข้อบังคับดังกล่าวต่อสาธารณชนกับเวลา
ที่กฎหมายและข้อบังคับนั้นมีผลใช้บังคับ

๑๔. การแข่งขัน

๑๔.๑ ส่งเสริมให้มโนบายการแข่งขันเสรีเป็นธรรมผ่านมาตรการกำกับดูแลการแข่งขันที่
เหมาะสมภายใต้กฎหมายและระเบียบภายในประเทศของแต่ละฝ่าย

๑๔.๒ ให้ความร่วมมือทางวิชาการและการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล
การแข่งขันของไทยและสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป

๑๕. การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑๕.๑ ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายภายในประเทศที่มีอยู่และเปิดโอกาสให้
กำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมภายในประเทศเพิ่มเติมในอนาคต

๑๕.๒ ประเทศคู่ภาคีจะต้องไม่ใช้นโยบายด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรการด้าน
สิ่งแวดล้อม และมาตรฐานแรงงาน และการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศโลก เป็นต้น มาเป็นเครื่องมือกีดกันทาง
การค้า

๑๕.๓ ยืนยันการปฏิบัติตามพันธกรณีหรือข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศไทย
เป็นสมาชิกในปัจจุบันและอนาคต

๑๕.๔ ส่งเสริมให้มีความช่วยเหลือด้านการเสริมสร้างองค์ความรู้และการพัฒนา
เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศโลก

๑๕.๕ ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบภายในด้านแรงงานที่ใช้บังคับอยู่ของ
แต่ละฝ่าย

๑๕.๖ ส่งเสริมให้มีความร่วมมือเพื่อการพัฒนาด้านแรงงาน

๑๖. ความร่วมมือ

๑๖.๑ ให้มีความร่วมมือทางวิชาการ และการเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการ
รวมทั้งผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และเกษตรกร

๑๖.๒ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือด้านเศรษฐกิจที่อยู่ในความสนใจของทั้งสองฝ่าย

๑๗. เรื่องอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยในภาพรวม

ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (Thai- The European Free Trade Association : EFTA)

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

1.1 ภาครัฐบาล - ไทยและ EFTA อยู่ระหว่างการจัดทำความตกลงการค้าเสรี ไทย - สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (EFTA) โดยได้มีการเจรจาแล้ว 2 รอบ ทั้งนี้ การเจรจาได้หยุดชะงักไปเมื่อกันยายน 2549 (ค.ศ. 2006) เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางการเมืองของไทย เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2555 นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้หารือกับประธานาธิบดี สวิตเซอร์แลนด์ (นาง Doris Leuthard) ในช่วงการประชุมเวทีหารือเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ๒๐๑๒ ณ เมืองดาวอส สมาพันธรัฐสวิส ซึ่งนายกรัฐมนตรีฯ แจ้งว่าไทยยังมีเจตนารมณ์ในการเจรจา อยู่ โดยกระทรวงพาณิชย์ กำลังดำเนินการจัดทำกรอบการเจรจาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี และรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

1.2 ภาคเอกชน -

2. การค้าระหว่างไทย-สมาคมการค้าเสรียุโรป

2.1 การค้ารวม ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2553-2555) การค้ารวมมีมูลค่าเฉลี่ย 13043.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี 2555 การค้ารวมมีมูลค่า 14901.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 3.8 โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า 3438.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับช่วง 5 เดือนแรกของปี 2556 (ม.ค.-พ.ค.) การค้ารวมมีมูลค่า 5581.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ร้อยละ 15.1 โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า 4523.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 1)

2.2 การส่งออก ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2553-2555) การส่งออกมีมูลค่าเฉลี่ย 5076.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี 2555 การส่งออกมีมูลค่า 5731.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 12.6

สำหรับช่วง 5 เดือนแรกของปี 2556 (ม.ค.-พ.ค.) การส่งออกมีมูลค่า 529.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ร้อยละ 68.9

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ อัญมณีและเครื่องประดับ นาฬิกาและส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว เครื่องใช้สำหรับเดินทาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น (ตารางที่ 2)

2.3 การนำเข้า ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2553-2555) การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 7966.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี 2555 การนำเข้ามีมูลค่า 9169.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 0.9 สำหรับช่วง 5 เดือนแรกของปี 2556 (ม.ค.-พ.ค.) การนำเข้ามีมูลค่า 5052.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ร้อยละ 3.7

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ นาฬิกาและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่ง เครื่องมือ เครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สินแร่ โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น (ตารางที่ 3)

3. สินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกและนำเข้า

3.1 สินค้าส่งออก ได้แก่ อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไดโอด อัญมณีและเครื่องประดับ นาฬิกาและส่วนประกอบ ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน และ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น

3.2 สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักรและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สัตว์น้ำแช่เย็นแช่แข็งและแปรรูป และเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น

สำนักยุโรป

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กรกฎาคม 2556

ตารางที่ 1: สถิติการค้าไทย-สมาคมการค้าเสรียุโรป

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% Δ	มูลค่า	% Δ	มูลค่า	% Δ	
2553 (2010)	9,879.8	2.6	63.0	4,407.0	30.2	5,472.7	104.3	-1,065.7
2554 (2011)	14,348.6	3.1	45.2	5,090.4	15.5	9,258.1	69.1	-4,167.7
2555 (2012)	14,901.7	3.1	3.8	5,731.7	12.6	9,169.9	-0.9	-3,438.2
2556 (ม.ค. - พ.ค. 2013)	5,581.7	2.7	-15.1	529.2	-68.9	5,052.4	3.7	-4,523.1

ตารางที่ 2: การส่งออก

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

รายการ		2553	2554	2555	2556 (ม.ค. - พ.ค.)	% Δ 55/56 (ม.ค. - พ.ค.)
1.	อัญมณีและเครื่องประดับ	3,572.2	4,063.2	4,519.2	182.4	-85.83
2.	นาฬิกาและส่วนประกอบ	210.1	317.4	281.9	95.3	-24.64
3.	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง	31.8	34.2	21.2	24.1	253.62
4.	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	48.3	35.0	47.2	16.8	-15.26
5.	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	31.2	43.3	33.6	14.9	2.05
6.	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	45.4	40.7	57.7	12.0	-53.65
7.	ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน	48.9	93.5	69.1	11.7	-76.10
8.	เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	20.7	21.2	24.8	10.4	-9.70
9.	เครื่องใช้สำหรับเดินทาง	25.1	39.2	31.6	9.4	-36.92
10.	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	10.1	15.3	16.4	9.2	44.87
รวม	10 รายการ	4,043.8	4,702.8	5,102.7	386.3	-75.29
	อื่นๆ	363.2	387.7	629.0	143.0	-0.24
	มูลค่ารวม	4,407.0	5,090.5	5,731.7	529.3	-68.98

ตารางที่ 3 การนำเข้า

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

รายการ		2553	2554	2555	2556 (ม.ค. - พ.ค.)	% Δ 55/56 (ม.ค. - พ.ค.)
1.	เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท้และทองคำ	4,088.3	7,527.6	7,277.2	4,372.1	6.98
2.	นาฬิกาและส่วนประกอบ	254.3	416.7	429.7	162.3	-2.88
3.	ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม	167.7	165.7	209.9	87.6	-4.28
4.	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	163.6	226.3	220.9	67.2	-36.05
5.	เคมีภัณฑ์	113.7	126.7	139.7	66.2	8.53
6.	ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์	149.5	172.2	127.8	59.6	-8.73
7.	สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่ง	83.9	97.2	94.0	32.4	-18.56
8.	เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การ	49.3	62.9	83.8	31.2	-8.03
9.	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	56.3	67.4	75.8	28.1	9.66
10.	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	57.9	59.2	30.2	13.4	-10.67
รวม	10 รายการ	5,184.5	8,922.0	8,689.0	4,920.1	4.88
	อื่นๆ	288.3	336.2	481.0	132.4	-26.46
	มูลค่ารวม	5,472.8	9,258.2	9,170.0	5,052.5	3.72

สรุปรายงานผลการวิเคราะห์และประเมินผลประโยชน์และผลกระทบที่ไทยจะได้รับจาก การจัดทำ FTA ไทย – EFTA

1. การวิเคราะห์ผลกระทบเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis)

1.1 การจัดทำ FTA ของ EFTA

EFTA 3 ประเทศ (นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ และลิกเตนสไตน์) ได้รวมตัวเข้ากับสมาชิก EU 25 ประเทศ ในรูปแบบ European Economic Area มีลักษณะเป็นตลาดเดียว ครอบคลุมการค้าเคลื่อนย้ายเสรี 4 ด้าน คือ สินค้า เงินทุน บริการ และคน ส่วนสวัสดิการความสัมพันธกับ EU แบบความตกลงทวิภาคี

EFTA ได้ลงนามความตกลง FTA กับประเทศต่างๆ รวม 13 ฉบับ ได้แก่ ตุรกี อิสราเอล โรมาเนีย บัลแกเรีย โมร็อกโก ปาเลสไตน์ มาซิโดเนีย เม็กซิโก จอร์แดน โครเอเชีย สิงคโปร์ ซิลี และเลบานอน โดยการส่งออกของ EFTA ไปประเทศเหล่านี้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10 ของการค้าระหว่าง EFTA กับประเทศที่สาม ทั้งนี้ สินค้านำเข้าจากประเทศที่ EFTA ได้ลงนามความตกลง FTA ด้วยแล้วอาจแย่งส่วนแบ่งตลาดจากไทย อาทิ รถยนต์และเรือจากตุรกี ผลิตภัณฑ์เนยและนมจากบัลแกเรีย แร่จากเม็กซิโก รองเท้าจากโมร็อกโก ซึ่งการจัดทำ FTA กับ EFTA สามารถช่วยให้ไทยได้ส่วนแบ่งตลาดคืน รวมทั้งยังเป็นการป้องกัน trade diversion ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากการที่ EFTA ไปลงนามความตกลง FTA กับประเทศอื่น

1.2 การปกป้องรายสาขา (Patterns of sector-specific protection)

เกษตรเป็นสาขาที่อ่อนไหวของ EFTA โดยที่ผ่านมา EFTA ไม่ยอมเปิดเสรีสินค้าเกษตรที่อ่อนไหวมาก ทั้งนี้ ประเทศสมาชิก EFTA ยังปกป้องภาคเกษตรและอาหารแปรรูปอยู่มาก โดยสินค้าที่มีภาษีสูงกว่า 300% ได้แก่ husbandry, bovine and other meat products, dairy products, and wheat. สินค้าอื่นๆที่มีการปกป้องสูง ได้แก่ sugar cane and sugar beet, cereal grains, food products, paddy rice, oil seeds, ผัก ผลไม้ และ ถั่ว processed rice, animal products น้ำมันพืช crops น้ำตาล เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ

แม้อัตราภาษีของไทยจะค่อนข้างสูงในสินค้าที่ EFTA มีภาษีสูง แต่อัตราภาษีของไทยยังต่ำกว่ามาก มีเพียงผัก ผลไม้ และถั่ว bovine meat products และเครื่องดื่มและยาสูบเท่านั้นที่เป็นสินค้าที่ไทยปกป้องสูง โดยมีอัตราภาษีเฉลี่ยร้อยละ 58 52.8 และ 51 ตามลำดับ ในขณะที่ paddy rice, processed rice, wheat, and other grain มีภาษี 0 และภาษีสำหรับสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์ค่อนข้างต่ำ

อัตราภาษีสูงของ EFTA แสดงให้เห็นว่าการทำ comprehensive FTA ระหว่างกันจะช่วยลดอุปสรรคทางภาษีแก่ผู้ส่งออกไทย ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกจะเพิ่มขึ้นเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับ

ความสามารถในการแข่งขันของไทยเมื่อเทียบกับประเทศที่ได้จัดทำเขตการค้าเสรีกับ EFTA นอกจากนี้ คาดว่า FTA จะทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าที่ EFTA เทียบชาวนุและอัตราภาษีของไทย สูงเพิ่มขึ้นเช่นกัน

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

2.1 การค้าของไทยกับ EFTA

ในกลุ่ม EFTA สวิตเซอร์แลนด์เป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทย ตามด้วยนอร์เวย์และไอซ์แลนด์ โดยการส่งออกของไทยไปสวิตเซอร์แลนด์เป็นส่วน ส่วนของการส่งออกของไทยไป EFTA ร้อยละ 93 และการนำเข้าของไทยจากสวิตเซอร์แลนด์เป็นส่วน ส่วนของการนำเข้าของไทยจาก EFTA ร้อยละ 87 โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับประเทศสมาชิก EFTA มาตลอด 10 ปียกเว้นกับสวิตเซอร์แลนด์ในปี 2002 -2003 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ส่วนของการส่งออกของไทยไป EFTA ค่อนข้างคงที่เมื่อเทียบกับการส่งออกทั้งหมดของไทยโดยอยู่ระหว่างร้อยละ 0.9-1.2 ขนาดตลาดของ EFTA เทียบเท่ากับฝรั่งเศส โดยในปี 2003 EFTA เป็นตลาดส่งออกอันดับ 8 ของไทย มีมูลค่า 979.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่การนำเข้าของไทยจาก EFTA ลดลง โดยการนำเข้าของไทยจาก EFTA อยู่ระหว่างร้อยละ 1.1-1.67

2.2 การค้าของ EFTA กับไทย

สินค้าส่งออกสำคัญของไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม อาทิ photographic apparatus และนาฬิกา (88) transport equipment (79) เครื่องจักรกล (77) และ non-metallic mineral manufactured goods (66) คิดเป็นร้อยละ 93 ของสินค้าไทยที่ส่งออกไป EFTA ทั้งหมด ส่วนสินค้าส่งออกอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ทอง (97) อาหารทะเล (03) เสื้อผ้า (84) สิ่งทอ (65) ผักและผลไม้ (05) cereal and cereal preparation (04)

สินค้านำเข้าสำคัญของไทยนำเข้าจาก EFTA ได้แก่ photographic apparatus และนาฬิกา (88) เครื่องพิเศษสำหรับอุตสาหกรรมเฉพาะ (72) เครื่องจักรกล (77) ปุ๋ย (56) ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ทอง (97) อาหารทะเล (03)

สินค้าส่งออกและนำเข้าสำคัญของไทยเป็นสินค้าอุตสาหกรรม และแม้ EFTA จะมีอัตราภาษีสูงในสินค้าพื้นฐาน ไทยยังได้เปรียบดุลการค้าในผลิตภัณฑ์อาหารและสัตว์มีชีวิต นอกจากนี้ ไทยยังได้ดุลในสินค้าเครื่องดื่มและยาสูบ เชื้อเพลิง น้ำมันพืชและน้ำมันสัตว์ ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมไทยขาดดุล

เนื่องจากการส่งออกและการนำเข้าของไทยกับ EFTA เป็นการค้าในอุตสาหกรรมเดียวกัน คาดว่าภายหลังจากการทำ FTA ผลกระทบด้านต้นทุนคงไม่มากนัก

2.3 การค้าบริการ

EFTA เป็นผู้ส่งออกการค้าบริการหลักของโลก ในปี 2002 การส่งออกบริการของ EFTA มีมูลค่า 48 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยสวีเดนและนอร์เวย์และลักเซมเบิร์กเป็นศูนย์กลางสำคัญทางการเงิน โดยธุรกิจการเงินมีสัดส่วนถึงร้อยละ 16 ของการจ้างงานในสวีเดน ในขณะที่นอร์เวย์เป็นผู้ให้บริการสำคัญด้านการเดินเรือ

การส่งออก Commercial Service

นอร์เวย์ ได้แก่ การขนส่ง (56.3%) และการท่องเที่ยว (11.3%)

สวีเดน ได้แก่ การเงินและประกัน (32.9%) การท่องเที่ยว (26.7%) และการขนส่ง (11%)

ไอซ์แลนด์ ได้แก่ การขนส่ง (49.5%) และการท่องเที่ยว (21.8%)

ไทย ได้แก่ การท่องเที่ยว (50%) การขนส่ง (25%) และอื่นๆ

การนำเข้า Commercial Service

นอร์เวย์ ได้แก่ การขนส่ง (34.1%) และการท่องเที่ยว (30.3%)

สวีเดน ได้แก่ การท่องเที่ยว (43.4%) และการขนส่ง (17.2%)

ไอซ์แลนด์ ได้แก่ การขนส่ง (38.4%) และการท่องเที่ยว (32.5%)

ไทย ได้แก่ อื่นๆ ซึ่งรวม royalties and license fees (12%) การท่องเที่ยว (27%) และการขนส่ง (17%)

ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาการค้าด้านธุรกิจบริการของ EFTA เพิ่มขึ้นมากกว่า 3 เท่าของมูลค่าการค้าของไทย

2.4 การลงทุน

EFTA เป็นแหล่งทุนอันดับ 4 ของโลก รองจาก สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ในปี 2002 การลงทุนของ EFTA ในต่างประเทศคิดเป็นมูลค่า 18 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยการลงทุนส่วนใหญ่มาจากสวีเดน ตั้งแต่ปี 1994-2003 สวีดลงทุนในไทยทั้งสิ้น 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

EFTA มีความเชี่ยวชาญด้าน life science เคมีภัณฑ์ การเงิน (การธนาคารและประกันภัย) พลังงาน (น้ำมันแก๊ส เหมืองแร่) และนาฬิกาและเครื่องประดับอื่นๆ

2.5 โครงสร้างภาษีศุลกากร

ไทยและ EFTA มีกำแพงภาษีสูงสำหรับสินค้าเกษตร โดยอัตราภาษีสินค้าเกษตรของ EFTA สูงกว่าไทยมาก ในขณะที่อัตราภาษีสินค้าอุตสาหกรรมของ EFTA ต่ำกว่าไทยมาก ซึ่ง EFTA มีสินค้าหลายประเภทที่มีอัตราภาษีระหว่างร้อยละ 0-2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจะ

เห็นได้ว่าการทำ FTA ไทย – EFTA จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน (trade off) ระหว่างภาษีสินค้าเกษตรของ EFTA กับภาษีสินค้าอุตสาหกรรมของไทย ซึ่งสินค้าเกษตรของไทยจะได้ประโยชน์จากการทำ FTA ในขณะที่สินค้าอุตสาหกรรมจะสูญเสียการคุ้มครองจากกำแพงภาษี

2.6 ตลาด EFTA

EFTA เป็นตลาดสำคัญตลาดหนึ่งของโลก เป็นคู่ค้าอันดับ 8 โดยในปี 2003 nominal GDP ของ EFTA เท่ากับ 553.7 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดเศรษฐกิจ EFTA มีขนาดใหญ่กว่าไทยมาก ในปี 2003 GDP ของไทยคิดเป็นร้อยละ 26 ของ GDP ของ EFTA โครงสร้าง expenditure และ สัดส่วน consumption (ร้อยละ 56 ของ GDP) ของทั้งสองประเทศคล้ายคลึงกัน และทั้งสองประเทศได้ดุลการค้า

เมื่อเปรียบเทียบจากปริมาณประชากร EFTA มีประชากรเพียง 12.2 ล้านคน (สวีตเซอร์แลนด์ 60% และ นอร์เว 37.4%) คิดเป็น 1/5 ของตลาดไทย ซึ่งมีประชากร 62 ล้านคน แต่ประชากร EFTA มีฐานะและมีกำลังซื้อสูง

เมื่อเปรียบเทียบจากโครงสร้างเศรษฐกิจ เศรษฐกิจไทยเน้นภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่ EFTA เน้นภาคบริการ ส่วนภาคเกษตรของไทยใหญ่กว่าสวิสและนอร์เว แต่เศรษฐกิจไอซ์แลนด์มีสัดส่วนของภาคเกษตรกว่าไทย

สำหรับการส่งออกสินค้าและบริการ ไทยพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศมากกว่า EFTA เมื่อพิจารณาตามสัดส่วนของ GDP สัดส่วนการค้าสินค้าของไทยสูงกว่า EFTA ในขณะที่สัดส่วนการค้าบริการของ EFTA สูงกว่าไทย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะไทยเป็นฐานการผลิตของบริษัทนานาชาติหลายแห่ง

2.7 ความสามารถทางการแข่งขัน

นอร์เว แร่เป็นสินค้าส่งออกสำคัญที่สุดและมีอัตราการเติบโตสูงมาก รองลงมาได้แก่ อาหารสด และสินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐาน (basic manufactures) คิดเป็นร้อยละ 3/4 ของการส่งออกทั้งหมด ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งรวม transport equipment, information technology และ consumer electronics เคมีภัณฑ์ และเครื่องจักร

ไอซ์แลนด์ สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ สินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป และ basic manufactures ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 88 ของการส่งออกทั้งหมด ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ แร่ transport equipment เคมีภัณฑ์ basic manufactures และ miscellaneous manufactures

สวีตเซอร์แลนด์ สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักร และ miscellaneous manufactures คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของการส่งออกทั้งหมด ทั้งนี้สินค้าส่งออกที่มีอัตราการเติบโตสูง ได้แก่ อาหารสดและผลิตภัณฑ์ไม้ เนื่องจากการค้าของสวิสเป็นการค้าภายใน

อุตสาหกรรมเดียวกันสินค้านำเข้าจึงเป็นสาขาเดียวกับสินค้าส่งออก คือ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักร miscellaneous manufactures, transport equipment และ basic manufactures

เมื่อเปรียบเทียบ EFTA กับไทย ไทยมีการส่งออกในหลายสาขามากกว่า โดยสินค้าส่งออกสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ information technology และ consumer electronics, electronic equipment และสินค้าเกษตร คิดเป็นร้อยละ 45 ของการส่งออกทั้งหมด นอกจากนี้ miscellaneous manufactures เคมีภัณฑ์ เครื่องจักร เสื้อผ้า และอาหารแปรรูปยังเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของไทย ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ information technology และ consumer electronics เคมีภัณฑ์ และเครื่องจักร

เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างการค้าระหว่างไทยและ EFTA โดยวัดค่าสหสัมพันธ์ของความได้เปรียบ พบว่า การค้าระหว่างกันเป็น complementary โดยเมื่อแยกรายสาขาพบว่า

1. สินค้า 4 สาขาที่ไทยมี comparative advantage เหนือ EFTA ได้แก่ IT และ consumer electronics เสื้อผ้า เครื่องหนัง และ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น FTA ที่ EFTA ลดภาษีสินค้าเหล่านี้จะเป็นประโยชน์แก่ไทย
2. สินค้าที่ EFTA มี comparative advantage ได้แก่ แร่ basic manufactures เคมีภัณฑ์ และเครื่องจักร ดังนั้นการลดภาษีในสาขาดังกล่าวจะก่อให้เกิดการส่งออกมาไทยมากขึ้น
3. สินค้าที่ไทยและประเทศสมาชิก EFTA มี comparative advantage ได้แก่ สินค้าเกษตร อาหารแปรรูป และ miscellaneous manufactures การทดแทนทำให้ประโยชน์จากการทำ FTA จำกัด อย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกที่มากกว่าของไทย ทำให้ไทยได้ประโยชน์มากกว่า EFTA

ไทยมี comparative advantage ในสินค้าหลายประเภท และ EFTA มีอัตราภาษีสูงในสินค้าบางประเภทและภาษีต่ำในบางประเภท ดังนั้นสินค้าไทยที่จะได้ประโยชน์จาก FTA คือ สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันและเผชิญอัตราภาษีสูงใน EFTA ทั้งนี้ สินค้าไทยที่มีมูลค่าการส่งออกไป EFTA สูงมีอัตราภาษีต่ำอยู่แล้ว ส่วนสินค้าไทยที่มี comparative advantage และมีภาษีสูงกว่า 10% ได้แก่ ข้าว รองเท้า เนื้อ และ apparel

2.8 จากการใช้ GTAP เพื่อดูผลกระทบของการจัดทำ FTA ไทย – EFTA พบว่า

1. GDP และการค้าที่จะเพิ่มขึ้นจากการทำ FTA ไทย – EFTA น้อยกว่าการทำ FTA กับตลาดใหญ่ เช่น สหรัฐฯ และสาขาเกษตรของไทยจะได้รับผลประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ คาดว่ามูลค่าการส่งออกของไทยจะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.7-0.8 ในขณะที่การนำเข้าจะเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.6-0.7 โดยไทยจะได้รับประโยชน์สูงจากสาขาที่ EFTA มีอัตราภาษีสูง
2. Inflation อาจสูงขึ้นปานกลางจากการพิจารณาจัดทำเขตการค้าเสรีไทย – EFTA
3. ไทยจะได้ประโยชน์น้อยกว่าหาก FTA เป็นแบบทยอยลดภาษี โดยทั้งสองฝ่ายจะได้ประโยชน์ในปีแรก

สำนักยุโรป เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
ธันวาคม 2547

โครงการศึกษาวิจัยแนวทาง และผลกระทบของการจัดทำ ความตกลงการค้าเสรีไทยกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป

บริษัท ไบรอัน เคฟ (ประเทศไทย) จำกัด

BRYAN KEF สาขาสินค้าและบริการที่หยิบยกขึ้นมาศึกษา

	สาขา	ได้ประโยชน์	เสียประโยชน์
	สินค้าประมงและประมงแปรรูป		✓
	สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป	✓	
	อัญมณีและเครื่องประดับ	✓	
	ผลิตภัณฑ์ยา		✓
	บริการด้านการเงิน		✓

* ที่มา: ไบรอัน เคฟ (ประเทศไทย)

สินค้าประมงและประมงแปรรูป-สรุปประเด็นสำคัญ

- หากมีการเจรจาเขตการค้าเสรี FTA คาดว่าน่าจะกระทบผู้ประกอบการประมง โดยเฉพาะปลาน้ำจืด เนื่องจากสินค้าจากกลุ่ม EFTA (โดยเฉพาะนอร์เวย์) จะเข้ามาแย่งตลาดสินค้า เนื่องจากมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าผู้ประกอบการไทย
- ในส่วนของสินค้าประมงแปรรูป ผู้ประกอบการไทยค่อนข้างมีความสามารถในการแข่งขันสูง จึงน่าจะเป็นโอกาสดีในการขยายตลาดส่งออกไปยังกลุ่ม EFTA มากขึ้น ในอีกด้านหนึ่ง การลดภาษีสินค้ากลุ่มประมงแปรรูปอาจทำให้สินค้าจากกลุ่ม EFTA เข้ามาแข่งขันสินค้าในประเทศมากขึ้น
- ทำที่การเจรจาในประเด็นนี้จึงควรส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี และระบบบริหารจัดการฟาร์ม รวมถึงมาตรฐานต่างๆ (โดยเฉพาะจากนอร์เวย์) ให้แก่ผู้ประกอบการไทย
- ในส่วนของอัตราภาษีสินค้ากลุ่มประมงแปรรูป น่าจะเป็นการขอให้ทยอยลดภาษีลง โดยมีเวลาในการปรับตัวประมาณ 3-5 ปี เนื่องจากฐานภาษีของไทยค่อนข้างสูง
- สำหรับสินค้ากลุ่มประมง โดยเฉพาะกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงปลา ทางภาครัฐอาจมีโครงการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้มีความหลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป-สรุปประเด็นสำคัญ

- ในปัจจุบัน EFTA มีการจัดเก็บภาษีสินค้าเกษตรค่อนข้างสูง
- นอกจากนี้ EFTA ยังจัดเก็บ Price Compensation กับสินค้าเกษตรแปรรูป โดยการเก็บ Price Compensation นั้น เป็นไปเพื่อชดเชยราคาวัตถุดิบที่แตกต่างกัน ระหว่างประเทศสมาชิก EFTA กับประเทศคู่ค้า
- หากมีการลดภาษีลงเป็นศูนย์ ไทยจะได้รับประโยชน์จากการขยายการส่งออกสินค้าจำพวกนี้เป็นอย่างมาก และจะเป็นแหล่งที่มาหลักของประโยชน์ที่ไทยพึงได้จากความตกลง
- อย่างไรก็ตาม โอกาสที่ EFTA จะยอมลดภาษีอาจมีไม่มากนัก

สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ-สรุปประเด็นสำคัญ

- ภาษีนำเข้ามีได้เป็นอุปสรรคในการส่งออกสินค้าจำพวกนี้ไปยัง EFTA
- ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมจะมีใช้ผลประโยชน์โดยตรงจากการลดภาษี
- คาดหมายได้ว่า หากมีการจัดทำความตกลงกับ EFTA ไทยน่าจะส่งออกเครื่องประดับที่มีราคาไม่สูงนักไปตีตลาด EFTA ได้มากขึ้น
- ภาครัฐควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้สิทธิ GSP ให้มากขึ้น อีกทั้งควรสนับสนุนข้อมูลด้านการตลาด โดยเฉพาะเรื่องรสนิยมของผู้บริโภคใน EFTA
- เนื่องจากสวิตเซอร์แลนด์เป็นผู้ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับที่สำคัญ การกระชับความร่วมมือในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิต และการเพิ่มมูลค่าตลอดห่วงโซ่อุปทาน จึงเป็นประเด็นที่พึงประสงค์

ผลิตภัณฑ์ยา-สรุปประเด็นสำคัญ

- ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์ยาจะมีได้เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการลดภาษีเป็นหลัก
- ประเด็นหลักในการเจรจาและประเด็นที่จะก่อให้เกิดผลกระทบ คือการเรียกร้องการชดเชยเวลาที่ใช้ในการอนุมัติการวางตลาด
- การเรียกร้องดังกล่าว ได้รับการคาดว่าจะถูกผลักดันจาก EFTA อย่างแน่นอน
- จากการวิเคราะห์ความตกลงทางการค้าอื่น ๆ ที่ EFTA ได้จัดทำไปแล้วในระยะหลัง พบว่า EFTA มีท่าทีที่ไม่ผ่อนปรนในประเด็นด้านการเรียกร้องการชดเชยเวลาที่ใช้ในการอนุมัติการวางตลาด
- หากไทยยอมรับข้อเสนอดังกล่าว ย่อมเป็นการลดความสามารถในการเข้าถึงยาของประชาชน และก่อให้เกิดการไม่ประหยัดต่อค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขโดยรวม
- หนึ่งในเงื่อนไขที่ควรจะเป็น หากไทยจะดำเนินการเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับ EFTA คือ การที่ EFTA ยอมรับที่จะไม่ผลักดันให้ไทยขยายการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาออกไปกว่าระดับการคุ้มครองภายใต้ความตกลงหรืออนุสัญญาด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่ไทยเป็นภาคี

- บริษัทต่างชาติ รวมถึงบริษัทจาก EFTA มีข้อกำหนดในการเข้าถึงตลาดไทย (Market Access) อยู่ค่อนข้างมาก
- ข้อจำกัดที่มีนัยต่อผู้ประกอบการต่างชาติเป็นอย่างมาก คือข้อจำกัดด้านจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์
- หากไทยจำเป็นต้องเปิดเสรีในสาขาบริการทางการเงิน และยินยอมให้ธนาคารพาณิชย์จาก EFTA สามารถเข้ามาแข่งขันได้โดยเสรี ผู้ประกอบการไทยก็จะไม่อยู่ในสถานะที่แข่งขันได้ เพราะประสิทธิภาพของธนาคารจาก EFTA ที่อยู่สูงกว่ามาก
- หากไทยยืนยันในการไม่รับข้อเสนอด้านการเปิดเสรีภาคการเงิน ก็ยังคงสามารถดำเนินต่อไปได้ เพราะประเทศสมาชิก EFTA จะมีความยืดหยุ่นในประเด็นดังกล่าวค่อนข้างมาก
- หนึ่งในเงื่อนไขที่ควรจะเป็น หากไทยจะดำเนินการเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับ EFTA คือ การที่ EFTA ยอมรับที่จะไม่ผลักดันขบวนการทางด้านการเงินเกินกว่าหลักการภายใต้ GATS

ผลเบื้องต้นจากการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง GTAP ได้แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ไทยจะบรรลุความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป แต่ความตกลงการค้าเสรีไทย-EFTA ก็ยังจะส่งผลให้ GDP ของไทยขยายตัวในระดับที่มากกว่า 5,000-24,000 พันล้านบาท

สถานการณ์	ผลกระทบต่อการจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-EFTA	
	ข้อดี	ข้อเสีย
เจรจากับ EFTA ก่อน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดค่าที่การเจรจาในประเทศต่าง ๆ ได้ค่อนข้างอิสระ - EFTA น่าจะมีความอ่อนปรน ในการตอบสนองต่อความอ่อนไหวของไทยพอสมควร - สามารถบรรลุผลการเจรจาได้ในระยะเวลาอันสั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การปรับเปลี่ยนกฎระเบียบภายใน เพื่อตอบสนองต่อข้อเรียกร้องในบางประเด็น (เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา บริการทางการเงิน) ของ EFTA ทำได้ยากกว่า - การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในระดับจำกัด
เจรจากับสหภาพยุโรป ก่อน	<ul style="list-style-type: none"> - ไทยมีท่าทีการเจรจาที่ยืดหยุ่นมากขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นที่สามารถยอมรับท่าทีการเจรจาของสหภาพยุโรปได้ - เพิ่มการแข่งขันระหว่างสินค้า EFTA กับสินค้าสหภาพยุโรป 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มแรงกดดันให้ไทยยอมรับข้อเรียกร้องของ EFTA ที่สอดคล้องกับประเด็นที่ไทยตอบสนองทำต่อสหภาพยุโรป - เนื้อหาการเจรจាន่าจะมีรายละเอียดและความครอบคลุมมากขึ้น ทำให้ใช้เวลาและทรัพยากรในการเจรจามากขึ้น

ข้อเสนอแนะกรอบการเจรจา

การค้าสินค้า	• ให้มีการลดหรือยกเลิกภาษีศุลกากรให้ครอบคลุมการค้าระหว่างกันให้มากที่สุด รวมทั้งมาตรการกีดกันและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้อยู่
การค้าบริการ	• ให้มีการผูกพันการเปิดตลาดบริการในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ และอำนวยความสะดวกให้ผู้บริหารและบุคลากรที่มีฝีมือของไทยเข้าไปทำงานได้
การลงทุน	• ให้มีการคุ้มครองการลงทุนระหว่างกันอย่างเป็นธรรม ตามขอบเขตที่กฎหมายและกฎระเบียบของแต่ละภาคีกำหนด
ทรัพย์สินทางปัญญา	• ให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินในทรัพย์สินทางปัญญาตามขอบเขตที่กฎหมายและกฎระเบียบของแต่ละภาคีกำหนด
การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	• ให้มีความสอดคล้องรองรับกับความคืบหน้าการเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภายใต้ WTO ของไทย
การแข่งขัน	• ให้ภาคีป้องกันพฤติกรรมกีดกันการแข่งขันตามขอบเขตที่กฎหมายและกฎระเบียบของแต่ละภาคีกำหนด
ความร่วมมือ	• ให้มีการจัดตั้งกลไกความร่วมมือระหว่างทั้งสองภาคีเพื่อส่งเสริมรวมถึงการจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการทำการค้าระหว่างกัน

ข้อเสนอแนะแนวทางการเจรจา

- ยืนยันให้ EFTA ผูกพันการลดภาษีในระดับเดียวกับอัตราภาษีภายใต้โครงการ GSP และระดับเดียวกับอัตราภาษีที่ลดหย่อนให้กับคู่ภาคีอื่น ๆ ของ EFTA (ในกรณีที่อัตราภาษีดังกล่าวต่ำกว่าอัตราภาษีภายใต้โครงการ GSP)
- ส่งสัญญาณว่าไทยพร้อมที่จะผ่อนปรนท่าทีเพื่อตอบสนองต่อประเด็นที่ EFTA มีความอ่อนไหว โดย EFTA เองก็ควรผ่อนปรนท่าทีเพื่อตอบสนองต่อความอ่อนไหวของไทยด้วย
- มุ่งเจรจาเพื่อให้ได้ความตกลงที่มีเนื้อหากระชับ และครอบคลุมเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า และการค้าบริการ เป็นสำคัญ โดยอาจครอบคลุมถึงประเด็นอื่น ๆ เช่น การลงทุน ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการแข่งขันด้วยได้
- จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้มีการพบปะของภาคเอกชนทั้งสองฝ่ายในช่วงการเจรจา เพื่อสร้างเครือข่ายทางการค้า และสร้างเสริมความคุ้นเคยระหว่างกัน รวมถึงการออกแบบโครงการความร่วมมือใหม่ ๆ

ที่มา: บริษัท ไบรอัน เคฟ (ประเทศไทย) จำกัด

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๕๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๕๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารทะประภา